

UDK: 347.736 (497.6)
Izvorni znanstveni članak

Prof. dr. sc. Edin Rizvanović*

Doc. dr. sc. Marija Vidić**

Doc. dr.sc. Dejan Bodul***

PRILOG RASPRAVI O REFORMI STEČAJNOG ZAKONODAVSTVA U BIH: MOGU LI RJEŠENJA HRVATSKOG ZAKONODAVSTVA U POGLEDU KOMPENZACIJE STEČAJNIM UPRAVITELJIMA POSLUŽITI KAO NORMATIVNI UZOR?

Sažetak

Među indikatorima kvalitete stečajnog postupka su svakako i troškovi stečajnog postupka. Naime, adekvatan model snošenja troškova stečajnog postupka, a time i model kompenzacije operativnog tijela, jedan je od osnovnih elemenata učinkovitog stečajnog postupka. U suprotnom, rizik od neadekvatnog zalaganja operativnog tijela, a time trošak skupog i sporog postupka, se multiplicira. Rad se temelji na usporedbi relevantnoga zakonodavstva u BiH sa zakonodavstvom u RH. Usporedno pravni prikaz daje uvid u sličnosti i razlike između pravne regulacije u Bosni i Hercegovini i one u Republici Hrvatskoj. Povijesna pripadnost istoj državi, s obzirom na zajedničku tradiciju i standarde pojedine grane prava, logičan je razlog uzimanja za uzor hrvatskoga zakonodavstva. Štoviše, jasna orijentacija na već postojećem sistemu sa znatnim iskustvom u praksi također je smisljena, iz razloga što takva situacija omogućava korištenje sudske prakse i stručne literature kao pomoćnog sredstva u rješavanju problema koji se javljaju u primjeni zakona. Pritom se ne gube iz vida ni ograničavajući čimbenici, i to prvenstveno glede državnoga uređenja BiH. Ipak uslijed opsega problematike, rad je u mogućnosti dotaknuti tek određena pitanja troškova stečaja. Ono što autori

* Redoviti profesor na Pravnom fakultetu Univerziteta „Džemal Bijedić“.

** Docentica na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Mostaru.

*** Docent, Katedra za građansko postupovno pravo, Rijeka, Hrvatska. *This paper (research) was financed by the University of Rijeka for the project ZIP-UNIRI-130-7-20.*

žele istaknuti, ili treba da bude odmah uočljivo je kritična potreba za revizijom de lege lata uređenja pravnog statusa nagrade za rad stečajnim upraviteljima u bosanskohercegovačkoj legislativi.

Ključne riječi: reforma stečajnog prava, nagrada i naknada troškova stečajnog upravitelja, Bosna i Hercegovina, Republika Hrvatska.

1. Okvir za raspravu

Pri izradi novih zakona gotovo redovito se pojavljuje pitanje, treba li slijediti tradicionalno kontinentalno-europske modele, ili pak anglo-američke modele, kojima se katkad pridaje pridjev “modernijeg”. Ili bi se možda, prema principu “najbolje iz oba svijeta”, trebalo kombinirati elemente ovih sistema. Ovdje najprije treba konstatirati da vjerojatno nijedan ozbiljan teoretičar ili praktičar tko je analizirao pravnu materiju druge države, ne bi bio zagovornik pristupa po kojem se pravo neke druge države “transplantira” po principu “jedan na jedan”, bez prilagođavanja vlastitim (ne)prilikama. Naime, pravo regulira konkretne pravne kulture i društva koja imaju svoju tradiciju, probleme i uvjete. Iako BiH za opći cilj ima transformaciju svoje legislativne i pripremu za članstvo u EU, ona ipak stoji pred individualnim izazovima.

2. Izazovi BiH u dosadašnjem reguliranju stečajne legislativne te iskustva hrvatskog zakonodavca

Stanje u stečajnom zakonodavstvu Bosne i Hercegovine pored analize pravnog i institucionalnog okvira koji uređuje ovo područje, zahtijevao bi i analizu njihova provođenja, ali i posljedica koje oni imaju na pojedinca i društvo u cjelini. Kako prostor koji ovdje imamo, ne dopušta detaljnu raščlambu ove problematike, smatramo važnim osvrnuti se na trenutno stanje kako normativno tako i empirijski. Nadležnosti institucija BiH i nadležnosti njenih entiteta utvrđene su neposredno Ustavom koji je donio potpuno novo uređenje, novi ustavnopravni poredak, zbog čega se, zaista, može reći da je pravni *novum*.¹ Članak treći Ustava BiH u cjelini je posvećen nadležnostima i odnosima između državne i entitetske razine, a u točki dva istog članka pod naslovom „Nadležnosti entiteta“ utvrđuju se neka specifična prava entiteta, uz navođenje i njihovih

¹ Podrobnije, Steiner, C., Ademović, N., Komentar Ustava Bosne i Hercegovine, Konrad Adenauer Fondacija (izd.), Sarajevo, 2010.